

Кулак Наталія Валеріївна
завідувач кафедри загально-правових дисциплін
Київського національного університету технології та дизайну
кандидат наук з державного управління

Гармонізація вітчизняного законодавства у сфері здійснення державних закупівель із законодавством ЕС, як значущий фактор інтеграції України у світові економічні процеси

Вирішення задач інноваційного та конкурентоспроможного розвитку економіки України потребує від державного управління створення нових модернізованих стратегій розвитку, побудованих на засадах використання новітніх електронних технологій.

Сфера здійснення державних закупівель є однією із найважливіших компонентів фінансово-бюджетної системи країни. Від інституційної ефективності організації сфери здійснення державних закупівель залежить створення умов для конкурентоспроможного процесу інтеграції вітчизняної економіки у світові економічні процеси. Відомо, що у ринковій економіці держава не володіє більш ефективним та дієвим інструментарієм регулювання, який спроможний збалансувати інтереси всіх економічних суб'єктів, ніж система здійснення державних закупівель, тому постановка завдання електронного забезпечення сфери здійснення державних закупівель в умовах інституційних змін викликана процесами інформатизації світової економіки.

Сфера здійснення державних закупівель є дієвим механізмом організації конкурентоспроможного економічного середовища, ефективною системою взаємодії приватного і державного секторів вітчизняної економіки, потужним інструментом вирішення найбільш гострих соціальних питань, таких як: забезпечення населення медикаментами, будівництво об'єктів соціальної

інфраструктури, гарантом фінансування пенсійних програм, фінансування оборонного комплексу країни, підтримкою програм розвитку культури та мистецтва, підтримкою та фінансуванням природоохоронних державних заходів.

Виходячи з цієї аксіоми стає очевидно, що найбільш ефективним та інноваційним інститутом, який здатен забезпечити функціональне відтворення конкурентних механізмів у державному секторі та вирішити соціально-економічні питання, стає єдиний електронний простір сфери здійснення державних закупівель, який має бути якнайшвидше сформований у вітчизняній сфері державних закупівель як гарант еволюційного розвитку сфери державних закупівель.

Згідно із даними наведеними міжнародною компанією CROWN AGENTS Ltd. отриманими в ході досліджень, здійснених в рамках Проекту ЄС «Гармонізація системи державних закупівель в Україні зі стандартами ЄС» розміри питомої ваги державних закупівель у складі сукупних державних витрат за період з 2012 по 2014 роки склали 13,2% у 2012 році, 9,9% у 2013 році та 6,9 % у 2014 році.

Таким чином чітко прослідковується низхідна тенденція, яка відображає нещодавній економічний спад із наступним скороченням державних витрат, що робить ще більш актуальним пошук шляхів економного витрачання державних фінансів.

Досвід розвинутих країн доводить, що реалізація державного замовлення за допомогою електронно забезпечених технологій дає економію бюджетних коштів лише за рахунок збільшення кількості постачальників та підвищення рівня конкуренції, приблизно на 8-10%, та до 14% економії бюджетних коштів дає електронне забезпечення процесу планування, організації та проведення процедури закупівель [15].

Україна не повинна стояти осторонь від міжнародних тенденцій, тому що в країні склалися не лише передумови для початку системного переходу до електронного забезпечення сфери державного регулювання, а й нагальна

потреба ревізії функцій державних органів, шляхом переведення комунікацій інститутів державного регулювання на електронно забезпечену основу, з метою удосконалення, та створення прозорої схеми функціонування державного апарату, що дозволить пришвидшити інтеграцію національного ринку у міжнародну економічну систему.

Процес регулювання сфери здійснення державних закупівель у всьому світі є предметом пильної уваги з боку держави тому, що сама держава перетворюється у покупця, та отримує зацікавленість у прозорості проходження процедур закупівель. Загальновідомо, що державні закупівлі – це одна з вагомих складових процесу глобального економічного розвитку країн світу, мета якого полягає у лібералізації світової торгівельної діяльності. Розвинуті країни світу проводять політику в напрямку удосконалення комплексу заходів, спрямованих на економне витрачання бюджетних коштів, підвищення економічної конкуренції шляхом удосконалення сфери здійснення державних закупівель, та впровадженням інноваційних технологій у систему державного замовлення.

На поточний період система державних закупівель країн світу, які входять до Європейського Союзу, формується залежно від національних особливостей розвитку окремих країн, та регулюється на трьох рівнях законодавства: на міжнародному, законодавством ЄС, національними нормативними актами (непереведеній доклад).

Система державних закупівель України побудована на засадах децентралізованої моделі державних закупівель, та формально відповідає міжнародним стандартам, але має низку практичних проблемних питань, які являються показниками функціональної недосконалості механізму сфери здійснення державних закупівель.

З метою вирішення важливої наукової задачі розвитку теоретико-методологічних засад та обґрунтування науково-прикладних рекомендацій щодо електронного забезпечення сфери здійснення державних закупівель в Україні, удосконалення механізму електронного забезпечення системи

державних закупівель та вирішення проблемних питань у цій сфері у законодавчу базу необхідно внести ряд змін, які узгодять вітчизняне законодавства сфери здійснення державних закупівель із Директивами про державні закупівлі ЄС в наступних питаннях:

- Формування гнучких правил для контрактів, які укладаються на регіональному рівні.
- Формування системи моніторингу контрактів регіонального рівня.
- Формування правил регулювання контрактів, вартість яких не перевищує порогових значень.
- Розробки конкретних правил застосування стандартів як критеріїв аналізу пропозицій конкурсних торгів.
- Створення методики врахування витрат протягом єдиного замкнутого функціонального циклу здійснення державних закупівель, який починається з етапу планування витрат, та закінчується моніторингом якості, витрачених коштів.
- Створення методики відшкодування збитків, нанесених нецільовим використанням бюджетних коштів у якості засобу правового важеля.
- Гармонізації вітчизняної нормативно-правової системи з базовими елементами Директиви ЄС щодо закупівель у сфері комунального господарства та з Директиви ЄС про засоби правового захисту у сфері комунального господарства ЄС.
- Розробки додаткових регулятивних правил стосовно рамкових угод, централізованої закупівлі, закупівель у сфері оборони.
- Розробки та впровадження обов'язкового використання електронної комунікації в усіх операціях у сфері державної закупівельної діяльності.
- Формування кадрового ресурсу фахівців сфери державних закупівель.

Література

1. Зубар В.В. Концепція Електронних закупівель: засади побудови в Україні/ В.В. Зубар // Редукціон. - 2014 №8-9. [Електронний ресурс]- Режим доступу: <http://procurement.in.ua/ru/pages/4973>

2. IDC Аналіз майбутнього 2013. [Електронний ресурс]- Режим доступу <http://idcrussia.com>

3. Пропозиції до стратегії реформування системи державних закупівель із включенням «дорожньої карти», розробленої на виконання Угоди про асоціацію між Україною та ЄС/ [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://eupublicprocurement.org.ua/wp-content/uploads/2015/06/Training-Report-on-second-business-event-ENG.pdf>

References

1. Zubar V.V. (2014), "The concept of Electronic zakupivlel: principles of construction in Ukraine", Reduction, vol 8-9. available at: <http://procurement.in.ua/ru/pages/4973>

2. IDC Analyze the Future 2013 available at: <http://idcrussia.com>

3. Report on the second public procurement training workshop for the business community. available at:<http://eupublicprocurement.org.ua/wp-content/uploads/2015/06/Training-Report-on-second-business-event-ENG.pdf>